

Sigurna cesta
udruga prometna preventiva mladih

**VJEŠTO I OPREZNO
NA CESTI**

VJEŠTO I OPREZNO NA CESTI

Djeca vozači dječjih prijevoznih sredstava

Nakladnik: Sigurna cesta – udruga prometna preventiva mladih

Za nakladnika: Krešimir Ivanković, dipl.oec.

Kreativna ideja: mr.sc. Nenad Zuber, dipl.inž. prometa

Autori: mr.sc. Nenad Zuber, Stiv Cinik

Recenzija: Vladimir Benceković, dipl. inž. prometa
Zlata Gunc, dipl.pedagog
mr.sc. Miron Huljak

Lektor: Dragica Prekrtić Zuber, prof.

Grafička obrada: Norma International d.o.o., Zagreb

Tisak: Intergrafika TTŽ d.o.o., Zaprešić

ISBN 978-953-59938-4-1

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 001126832.

© Sva su prava pridržana. Umnožavanje, stavljanje na raspolaganje javnosti na bilo koji elektronski ili mehanički način kao i drugi oblici korištenja nisu dopušteni bez posebnog pisanog odobrenja nakladnika.

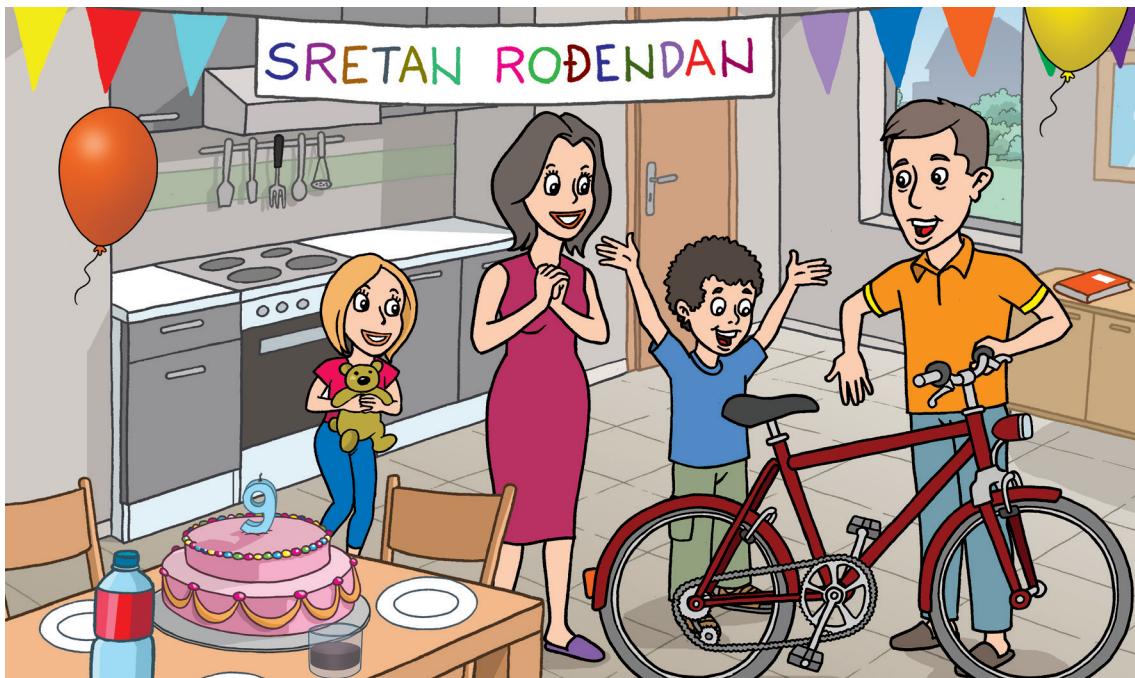
Tiskano uz potporu Nacionalnog programa sigurnosti cestovnog prometa.

Zagreb, 2021.

— Krasan bicikl! Kako sam sretan!
Hvala mama, hvala tata!

— Dobro si učio i bio si dobar u školi
pa smo te nagradili.

— Sutra moram isprobati novi bicikl.
Svoj tricikl poklonit ću prijatelju Luki,
pa neka uči voziti.

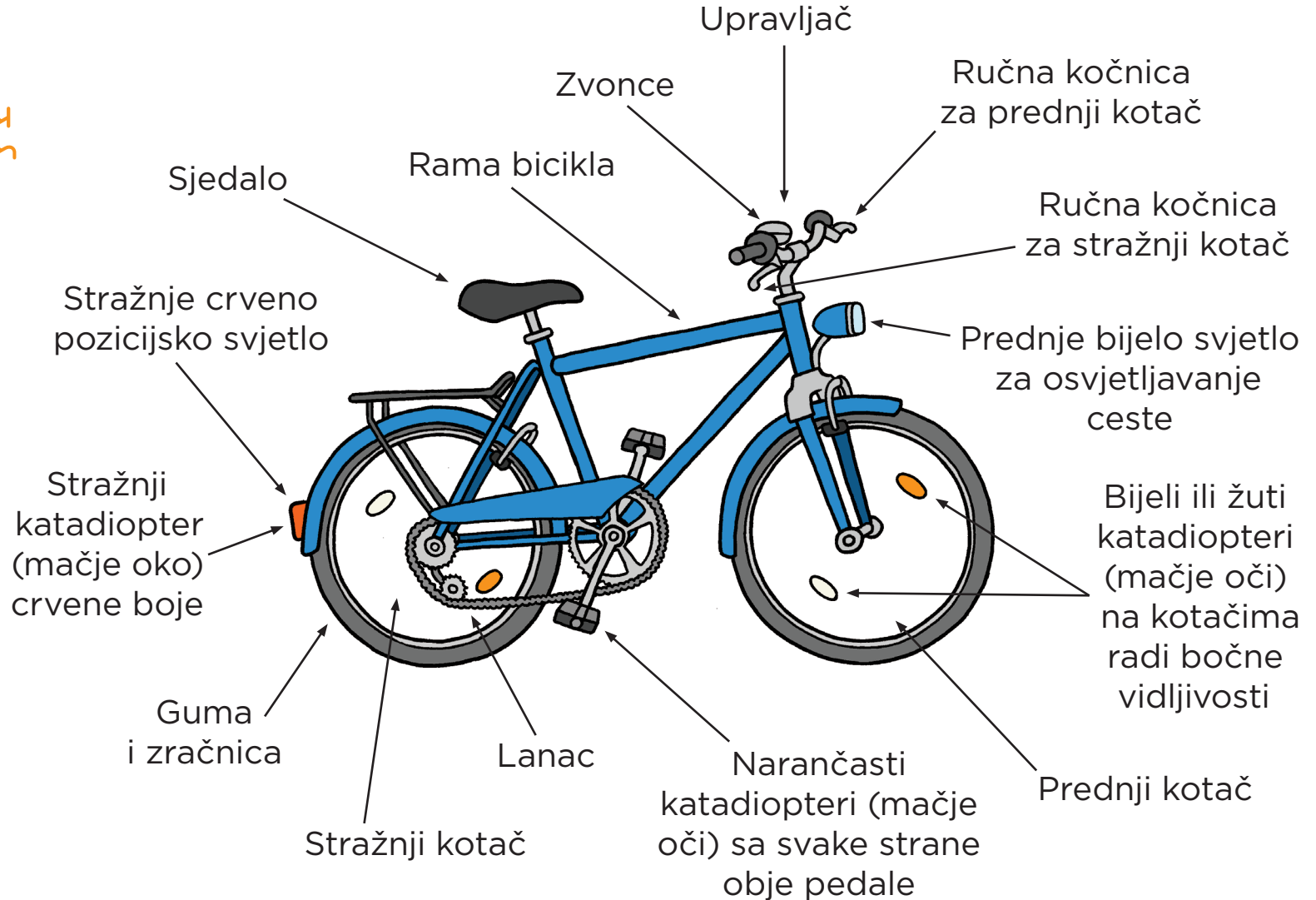

— Vožnja biciklom
je zdrava tjelesna
aktivnost. Tako
jačamo naše
zdravlje, a vožnja
je i zabavna.

— Bicikl ne
troši gorivo i
ne zagađuje
zrak, vožnja
je besplatna i
smanjuje gužvu
na cestama!

— Tako je, danas ćemo vježbati po dvorištu, a sutra idemo na vožnju.
Ana će s nama na rolama.

— Marko, a vidi ovo! Što tu ima svega!!

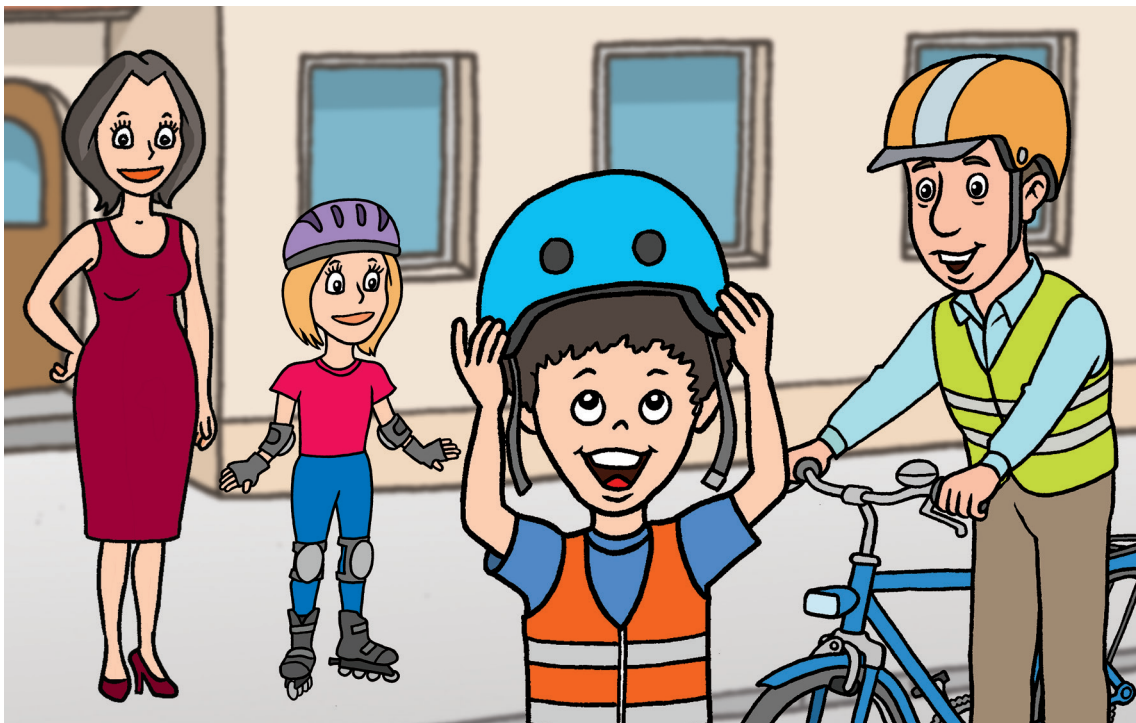
— To ti je **oprema bicikla** i **zaštitna oprema** za biciklistu.

— Vozeći, možeš izgubiti ravnotežu i pasti. Zato se treba dobro zaštititi.

— Od sada moramo paziti! Nismo više u dvorištu. Danas ćemo biti pravi sudionici u prometu.

— Marko, stavljamo zaštitne kacige!
Vidiš kako je Ana opremljena.

— Visinu sjedala i upravljača smo jučer podesili. Odgovara li ti? To je važno radi pravilnog sjedenja na biciklu i održavanja ravnoteže.

— Super mi je! Spreman sam. Samo da stavim kacigu i polazimo.

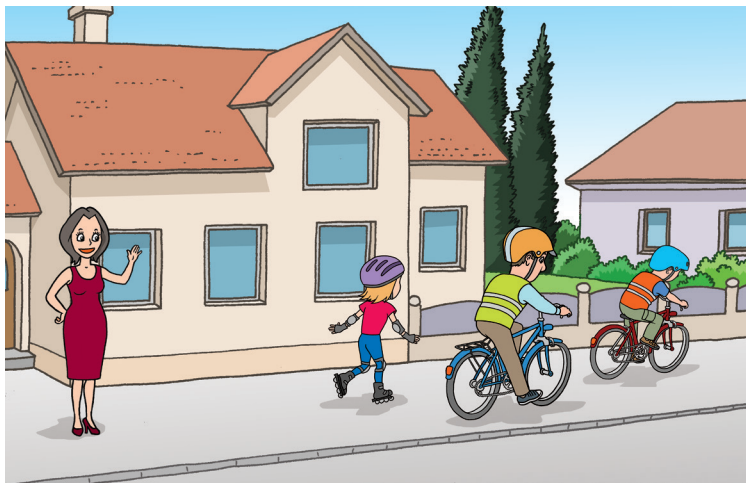
Sjediš
preниско!

Sjediš
previsoko!

Sjediš
ispravno!

— Djeco, pazite se, ne jurite! Budite oprezni i sretno se vratite!

— Marko, za početak idemo voziti u park. Za djecu su najsigurnije zone mirnog prometa: parkovi, rekreacijski centri ili igrališta. To su mjesta bez motornog prometa i zato su najsigurnija za djecu bicikliste.

— Dobar dan,
gospođo Vesna!
Gledajte, ja sada
vozim pravi bicikl!

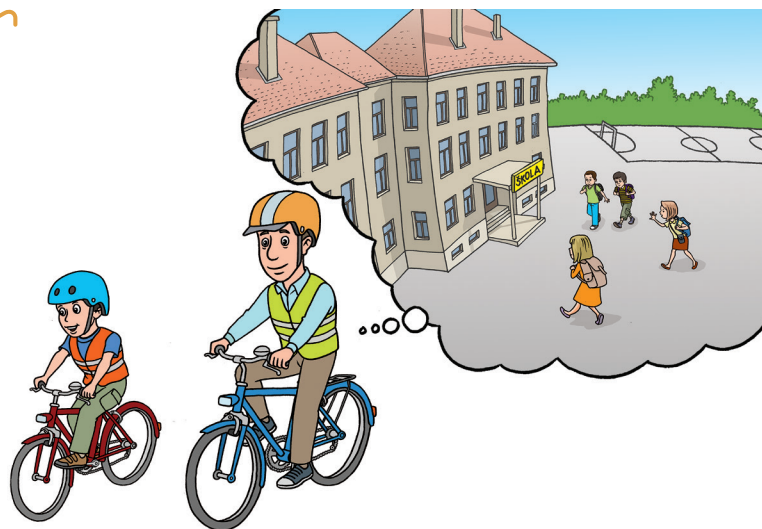
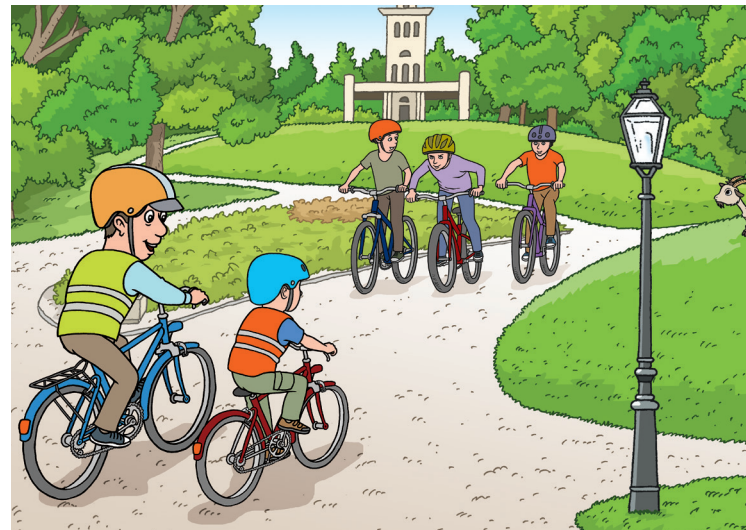

— Naravno, Marko,
ti sada imaš
devet godina
i možeš voziti
bicikl u pratnji
odrasle osobe.

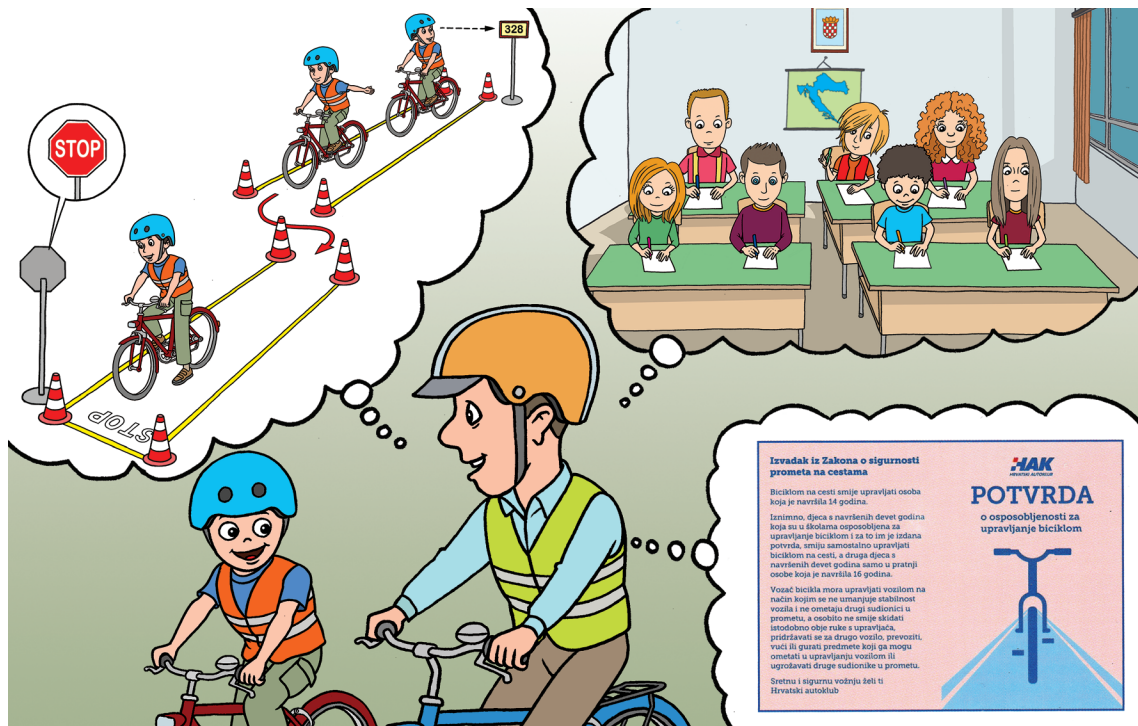

- Tata, kako ovi dečki nemaju pratnju starije osobe?
- Oni imaju više od 14 godina pa mogu samostalno upravljati biciklom na cesti.
- I ja bih volio da mogu s prijateljima na vožnju, kad ti ne možeš sa mnom.

- Sada kad si navršio devet godina, možeš se prijaviti u školu na osposobljavanje za upravljanje biciklom.

— Prvo trebaš naučiti prometne propise i kako ih primjenjivati kad upravljaš biciklom samostalno u prometu na cesti.

— U tome će ti pomoći tvoj učitelj tehničke kulture u školi. Učit ćete propise, a na biciklističkom vježbalištu ćeš učiti kako propisno upravljati biciklom.

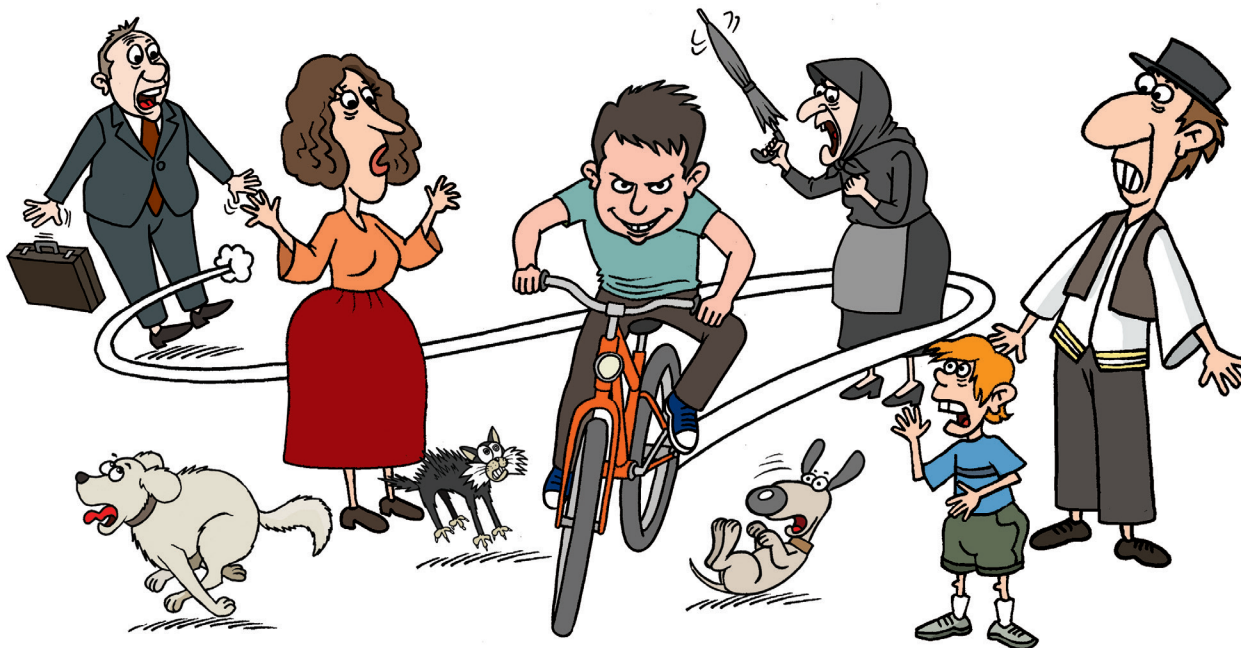
— Nakon što si sve naučio, polagat ćeš test znanja i test iz propisnog, spretnog i vještog upravljanja biciklom.

— Na kraju, nakon što s uspjehom položiš oba ispita, dobiješ potvrdu o osposobljenosti za samostalno upravljanje biciklom u prometu.

Pazi na druge sudionike u prometu!

- Dok voziš, pazi na ostale sudionike prometa, osobito na djecu, starije osobe, invalidne osobe, osobe koje vode kućne ljubimce, pješake, vozače, i ostale.
- Ne juri, ne vozi brzo! Tako ćeš na vrijeme moći zaustaviti bicikl ili sigurno skrenuti i izbjeći nalet na pješaka ili drugoga vozača.
- Ne vozi slalom!
- Ne ometaj i ne ugrožavaj ostale sudionike na cesti!

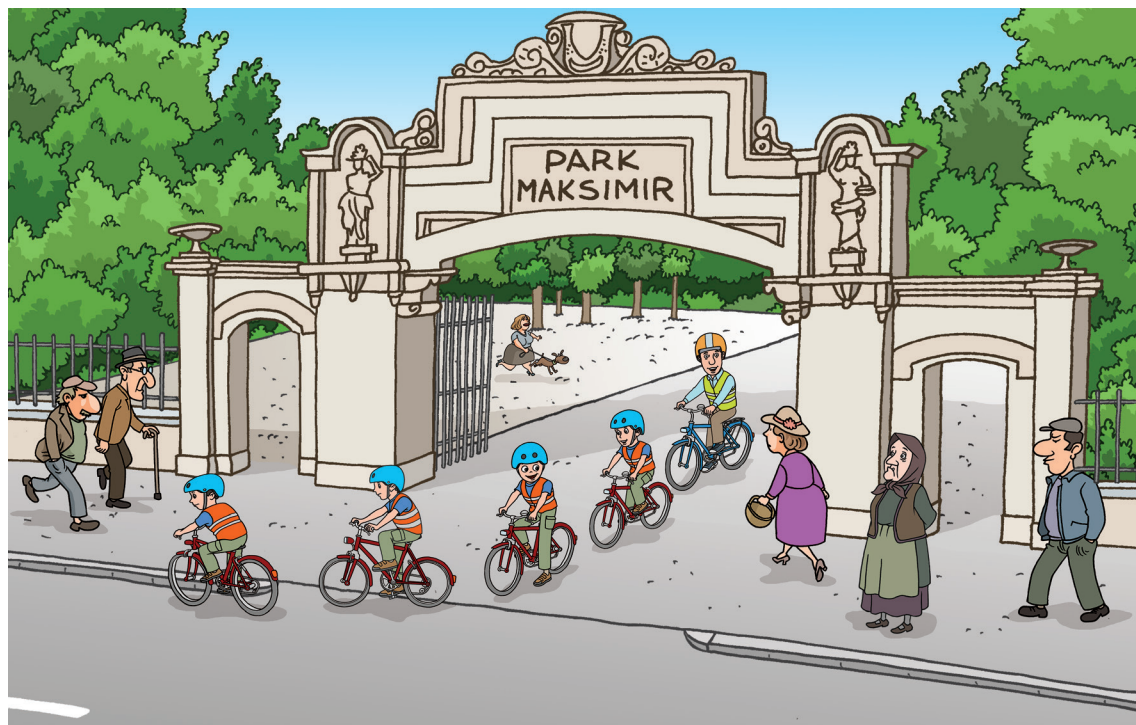

— Kad se uključujemo u promet, moramo gledati ulijevo i udesno, propustiti sve pješake koji se kreću nogostupom, stati i uvjeriti se da na kolniku nema vozila i tek tada se uključiti u promet.

— Poslušaj me, Marko: Vožnja biciklom može biti jako opasna. Zato se prisjeti svih prometnih propisa i sigurnosnih pravila koje smo naučili.

— Za sigurnu vožnju najvažnije je da bicikl ima ispravne kočnice i dobre gume.

— Stalno gledaj ispred sebe i što se događa oko tebe! To je važno za tvoju sigurnost.

— Dok voziš, nikada ne miči ruke s upravljača!

Kako koristiti kočnice na biciklu?

— Nikada ne koči naglo, snažno i žestoko! To može prouzročiti pad s bicikla ili njegovo oštećenje.

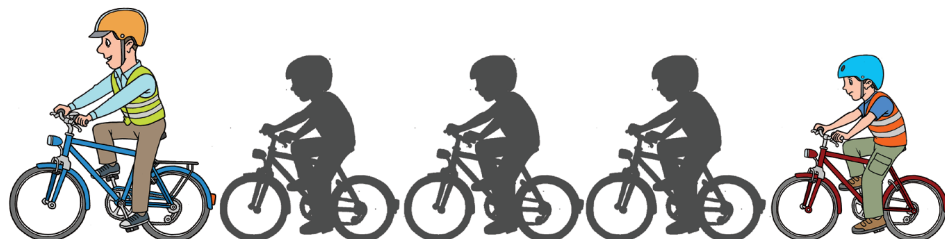
— Posebno pazi kako kočiš kada je na cesti šljunak, mokro lišće, ili je cesta mokra!

— Ako moraš usporiti bicikl umjereno, najavi to vozilima iza podizanjem lijeve ruke, a ručicu stražnje kočnice lagano stišči.

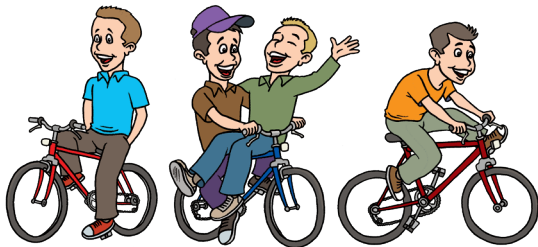
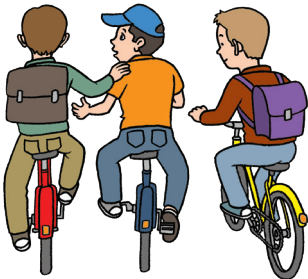
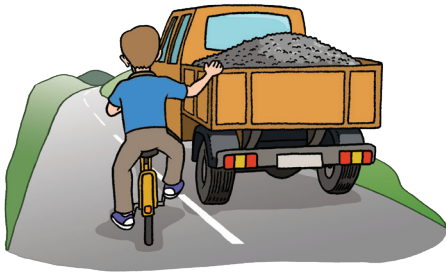

— Tijelo malo nagni prema naprijed - u pravilan položaj, i istodobno pritišči ručicu prednje i stražnje kočnice, ali tako što kočenje uvijek započinješ stražnjom kočnicom.

— Radi izbjegavanja naglog kočenja, najbolje je držati sigurnosni razmak od vozila ispred.

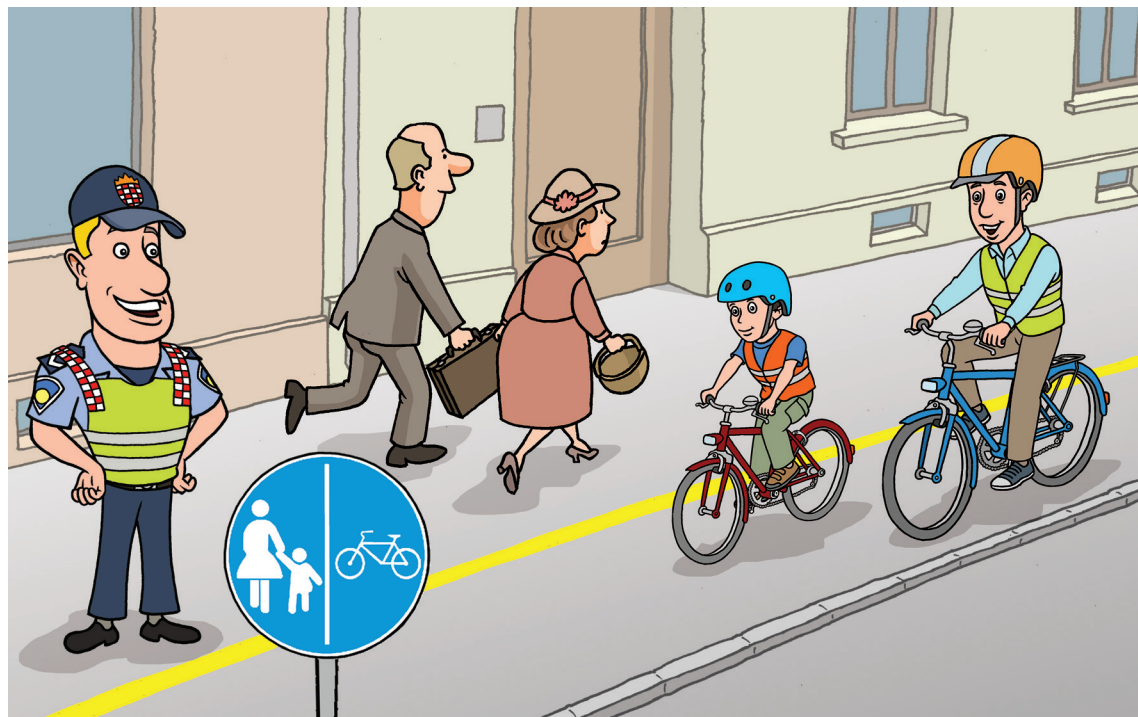

VOŽNJA BICIKLOM MOŽE BITI OPASNA

- Vozi što bliže desnom rubu ceste, tako ostavljaš veći razmak od vozila koja se kreću pored tebe!
- Vožnja po nogostupu, obilježenom pješačkom prijelazu ili u pješačkoj zoni nije dozvoljena jer bi tako ugrožavao pješake i sebe dovodio u opasnost.
- Pazi na oštećenja kolnika, neravnine, rupe, odvode, slivnike za vodu, tramvajske tračnice ili zapreke uz rub ceste, jer ti oni mogu poremetiti ravnotežu, pa ih nastoj sigurno i pravodobno izbjeći!
- Dok voziš nikada se ne pridržavaj za druga, brža vozila (kamion, traktor, drugi bicikl, zaprežno vozilo...)!
- Izbjegavaj nagle okrete upravljačem, što može biti opasno jer možeš izgubiti ravnotežu i pasti!
- Ne izvodi ništa što narušava tvoju stabilnost i stabilnost bicikla! Drži ruke na upravljaču!
- Vozi uvijek u koloni iza drugog bicikliste. Izbjegavaj uspolednu vožnju i vožnju u grupi!
- Ne vozi prijatelje na biciklu. Opasno je! Možete pasti!
- Ostavi dovoljan razmak od vozila ispred! Tako ćeš izbjeći opasnost od nalijetanja ili naglog kočenja!

— Najsigurnije nam je voziti biciklističkim stazama. Sigurni smo od drugih vozila, jer oni ne smiju voziti po biciklističkim stazama.

— Jedino moramo paziti na druge vozače koji koriste biciklističku stazu.

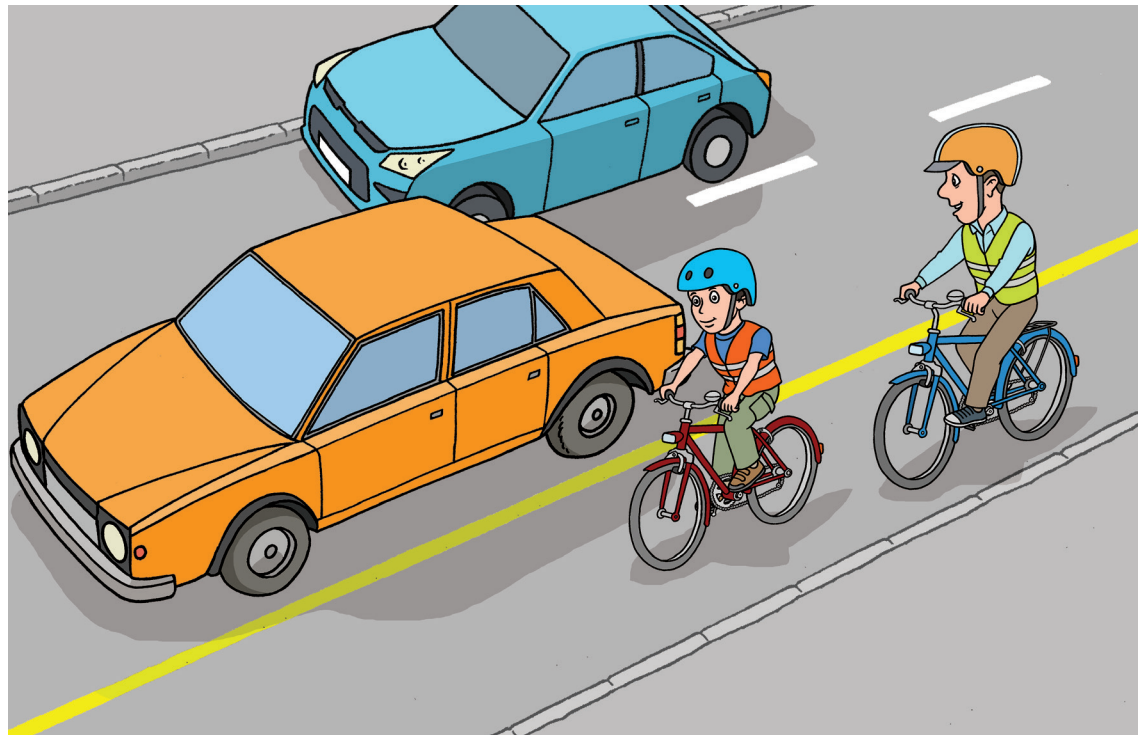
— Ako vozimo dvosmjernom biciklističkom stazom, naročito moramo paziti na vozače koji nam dolaze iz suprotnog smjera.

— Paziti moramo i na pješake koji hodaju po pješačkoj stazi tik do nas.

— I biciklističke trake su za naše kretanje.

— Ali moramo biti oprezni, pokraj nas voze i automobili, motori i mopedi. Pazi na bočni razmak!

— Ponekad neodgovorni vozači zaustave automobil na biciklističkoj traci. Obilaziti takvo vozilo jako je opasno. Najbolje je sići s bicikla i gurajući ga obići automobil po površini za kretanje pješaka.

– Ako nema biciklističkih staza ili traka za bicikliste, moramo voziti desnom stranom ceste i što bliže desnom rubu kolnika.

– Vožnja po cesti zahtijeva veliku pažnju i oprez da ne stradamo.

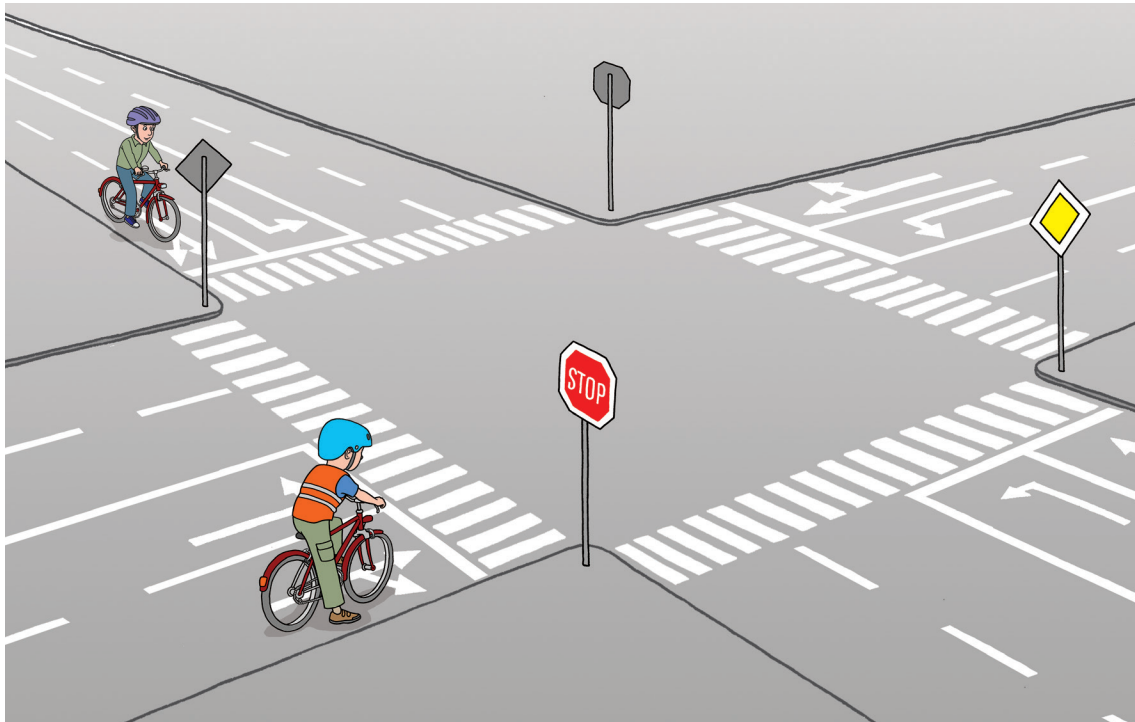

– Da znaš, Marko, ako ti se slučajno bicikl pokvari, ili ako ti noću ne rade svjetla na biciklu, bicikl guraš uz desni rub kolnika u smjeru kretanja, i to tako da bicikl guraš sebi s lijeve strane.

– Tako je sigurnije za tebe zbog vozila koja nailaze iza.

— Marko, prati znakove i oznake na kolniku, pune i isprekidane crte, strelice za različite smjerove!

— One pokazuju kako se moraš kretati po kolniku.

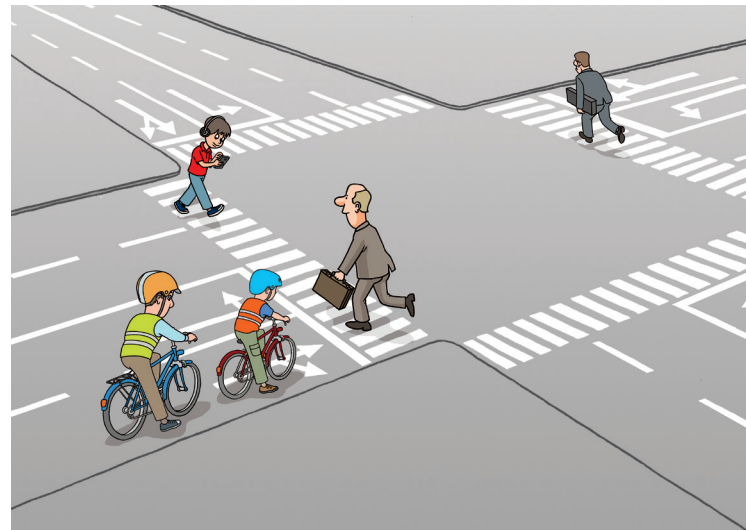

— Gledaj, tata, zebra!

— Uspori, Marko, ispred obilježenog pješačkog prijelaza uvijek moraš stati i propustiti pješake! Na sigurnost pješaka moraš uvijek jako paziti.

— Moraš propustiti i one koji se tek spremaju stupiti na zebdu. Vožnju nastavljamo tek kada su svi prešli cestu.

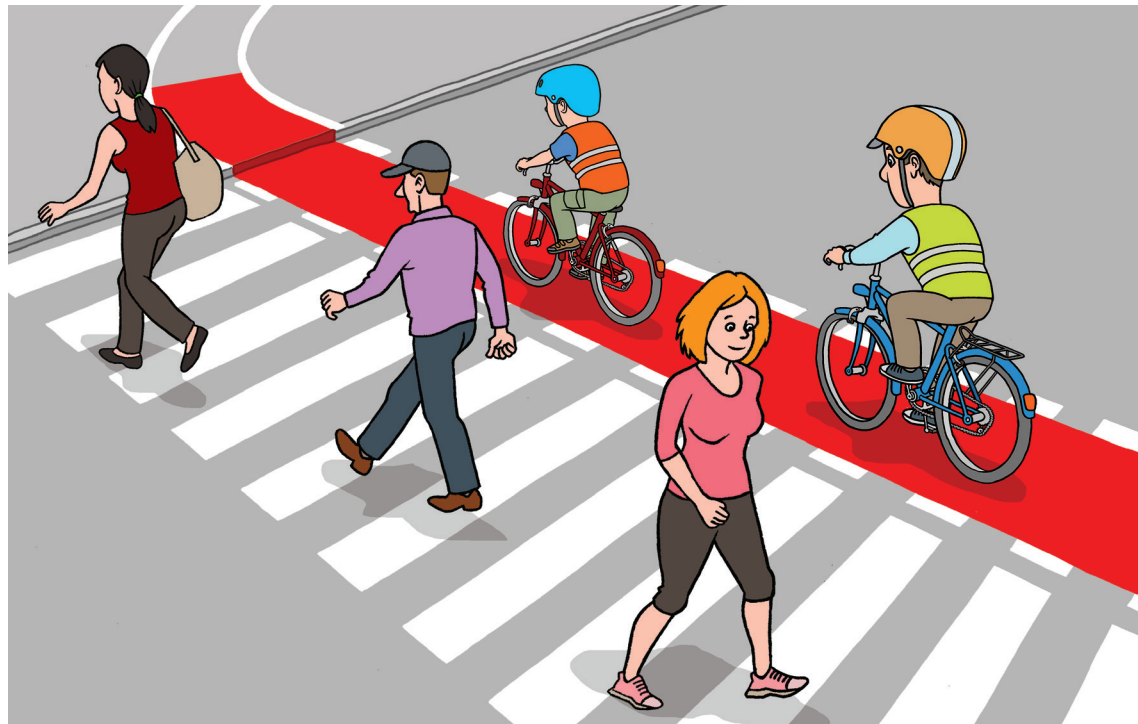
— Ovdje mi prelazimo cestu i koristimo obilježeni pješački prijelaz.

— Marko, kako ćemo postupiti?

— Prelazimo kao pješaci gurajući bicikle. Pješački prijelaz nije za bicikliste. Na zebri za nas vrijede sva pravila kao i za pješake.

— Bravo, Marko!

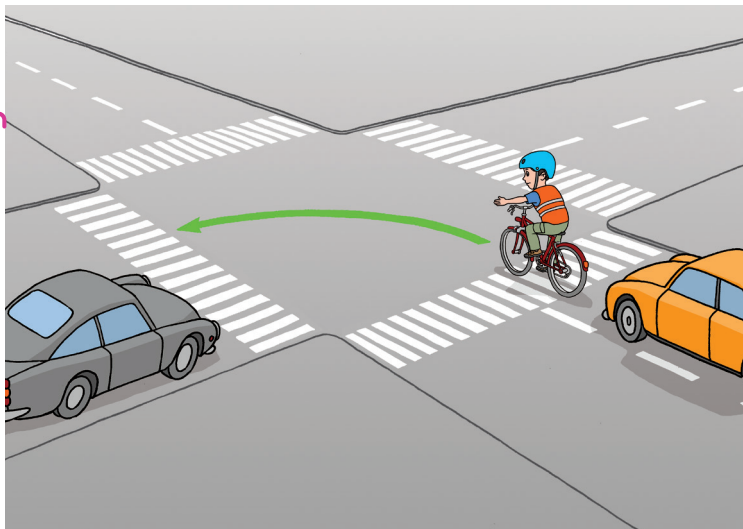

— Tata, ovdje
naša biciklistička
traka nastavlja uz
zebru.

— Tako je, ovdje vozimo uz obilježeni pješački prijelaz. Stalno gledaj i pazi na pješake koji prelaze cestu po zebri da ih ne ugrozimo!

— Drži razmak od pješaka!

— Prolazak raskrižjem i skretanje, bilo ulijevo ili udesno, jedne su od najopasnijih radnji biciklom u prometu.

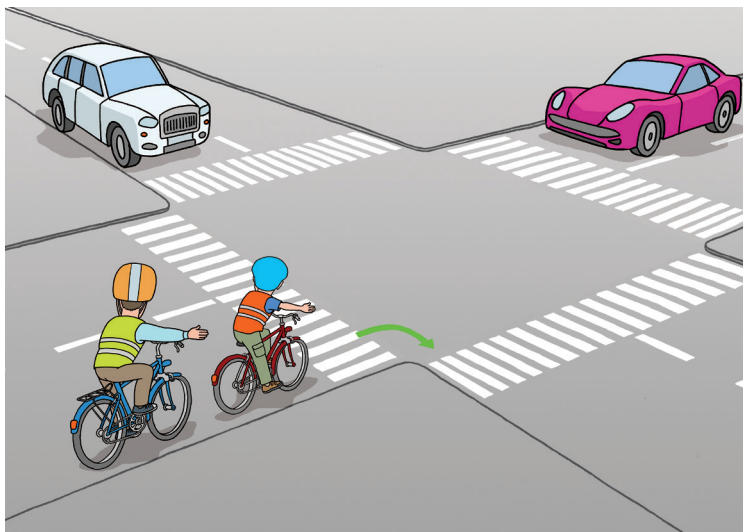
— Znam, tata, isto je i kad se okrećemo, obilazimo vozila ili neku prepreku.

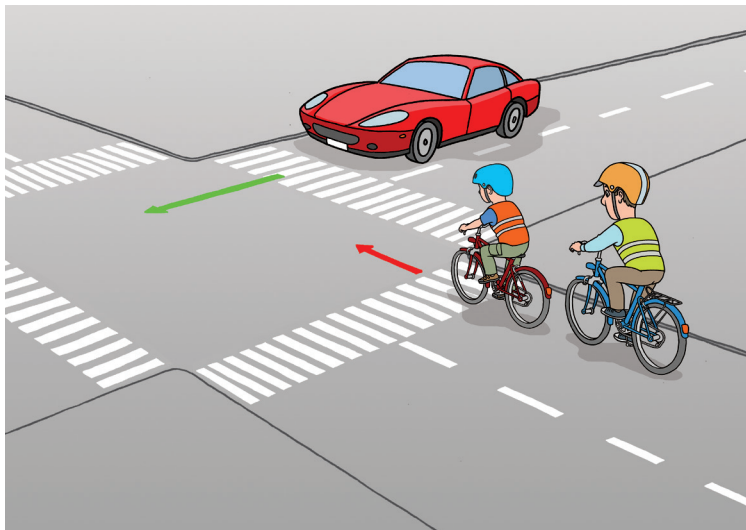
— I, kako tada postupamo?

— Gledamo oko sebe i uvjerimo se da na raskrižju možemo sigurno skretati.

— Dakle, kad smo se uvjerali da nas vozači vide, što radimo?

— Dajemo znak rukom na koju stranu želimo skrenuti i pomičemo bicikl uz središnju crtu kada skrećemo ulijevo ili bliže desnom rubu kolnika kada skrećemo udesno.

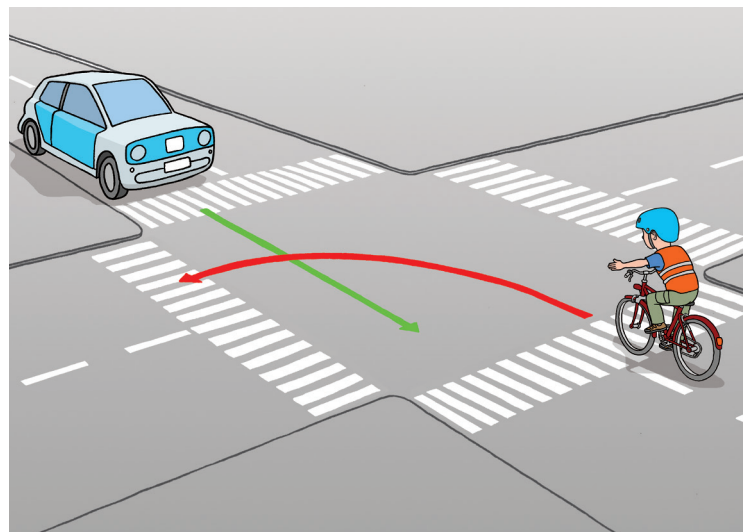
—Marko, uspori, vozilo nam dolazi s desne strane, propustit ćemo ga!

—Kad automobil prođe, gledamo lijevo i desno i ako je prolazak siguran, vozimo raskrižjem.

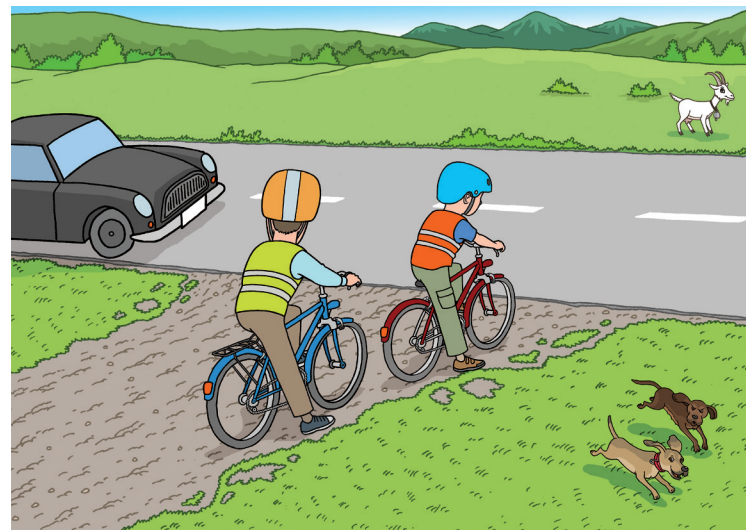
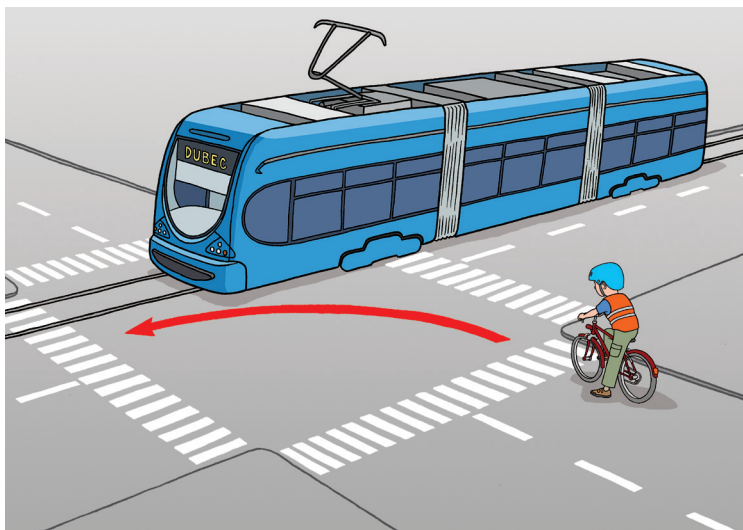

—Kada skrećemo ulijevo, moramo propustiti automobil iz suprotnog smjera.

—Kada napusti raskrižje, uvjerimo se da sigurno možemo skrenuti ulijevo. Ako nema vozila, skrećemo.

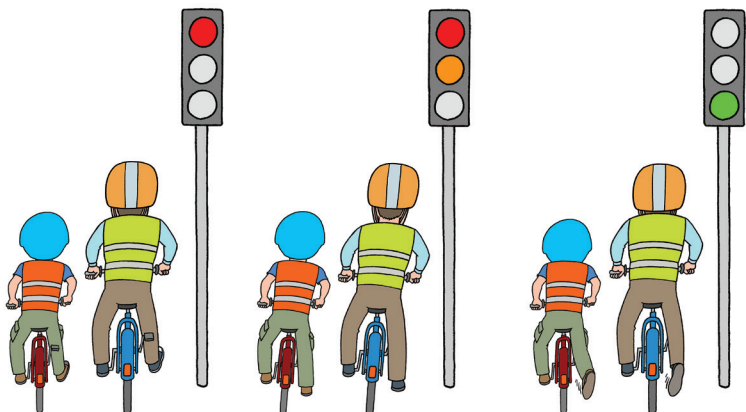
— Na raskrižju propuštamo uvijek vozila na tračnicama.

— Ali i sva vozila, ako se sa zemljane ceste uključujemo na asfaltiranu cestu.

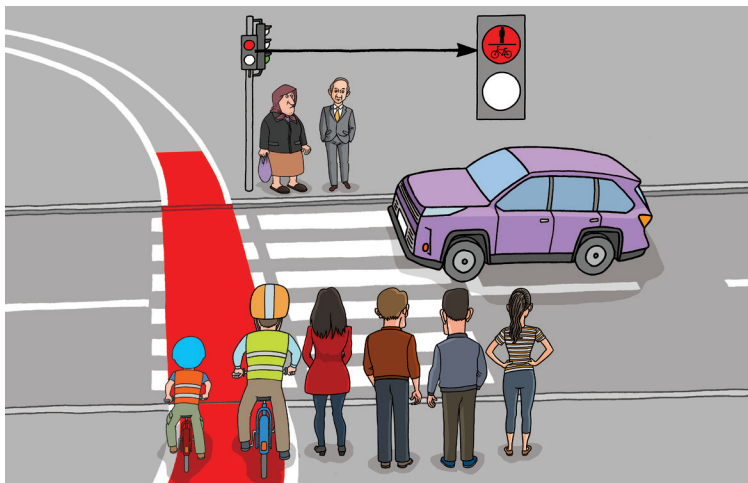
— Ako se približavaš raskrižju na kojem su semafori, pazi na prometna svjetla!

— Znam, tata, kada je crveno - kočim i stanem.

— Kada je žuto - pripremam se i čekam zeleno svjetlo.

— Kad se upali zeleno, vozim!

— I, naravno, Marko, bez obzira na to koje je svjetlo na semaforu, gledaš oko sebe i voziš oprezno.

— Stani, Marko, čekamo zeleno svjetlo kao i svi pješaci!

- Gledaj, tata, prometni policajac na raskrižju!
- Tu nam je najlakše voziti. On nam pomaže sigurno proći.
- Da, ali treba pažljivo pratiti znakove koje daje rukama i položajem tijela.
- Znam koje znakove daje!

Oduružene ruke.
STANI!

Ruke uz tijelo
(ili oduružene ruke).
PAZI! VOZI!!

Voziš u prsa
(ili leđa).
STANI!

Paži, doći će
do promjene
položaja i znaka.
STANI!

Voziš u prsa.
Vozila s desna
skreću ulijevo.
STANI!

Ispružena ruka siječe
tvoj smjer kretanja.
Vozila iz suprotnog
smjera skreću ulijevo.
STANI!

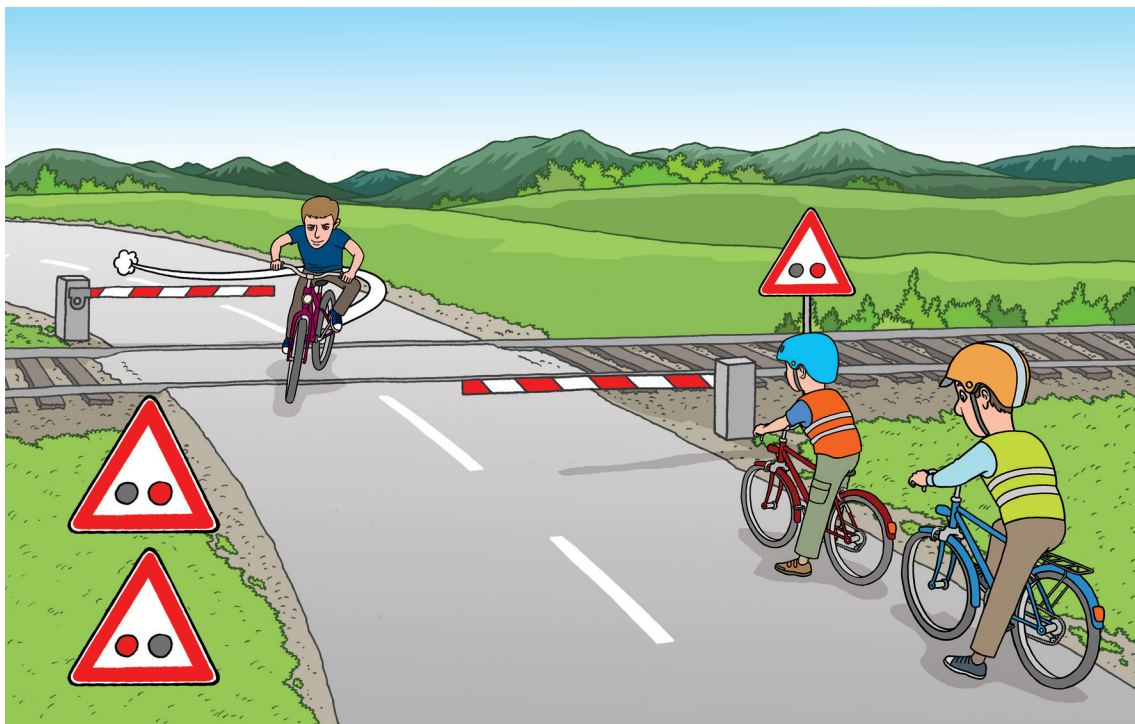
Ispružena ruka
pokazuje ti slobodno
skretanje ulijevo.
PAZI! VOZI!!

— Približavamo se prijelazu ceste preko željezničke pruge.

— Pazi, crvena svjetla trepte, naizmjenično se pale i gase!

— Tata, čuješ zvono?

— To je i zvučno upozorenje. Branik se spušta!

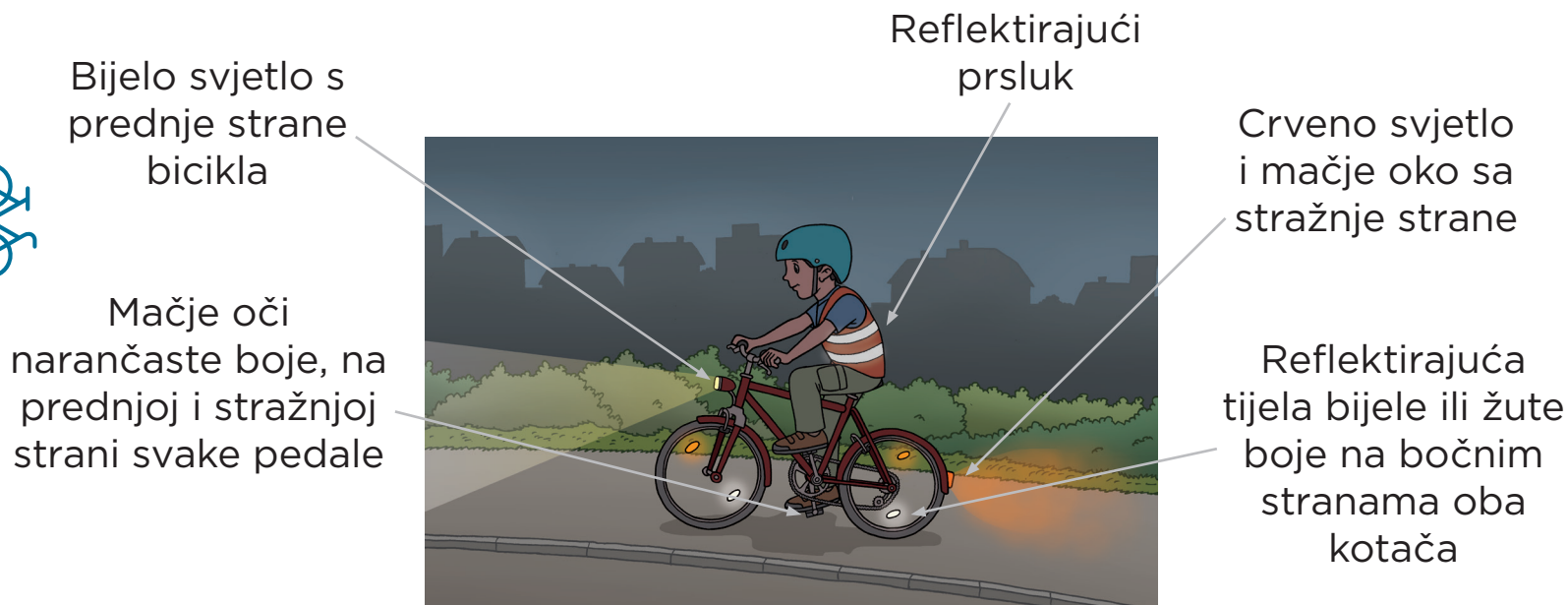

— Tata, tata, gledaj onoga dečka kako prolazi, a polubranici su već spušteni!

— To je bilo neodgovorno i jako opasno!

- Vraćamo se kući, već je sumrak. Dugo smo se zadržali u vožnji.
- Marko, uključi svjetla!
- Vozimo pažljivije i polaganije u sumrak, noću, po magli ili za smanjene vidljivosti. Dobro gledaj ispred da na vrijeme uočiš zapreku ili neravninu na cesti.

- Tata, kako lijepo svijetle naši bicikli! A dobro je da imamo i reflektirajuće prsluke. Tako nas svi dobro vide.

RADI SVOJE SIGURNOSTI...

- Vozi uvijek ispravan i čist bicikl!
- Podesi visinu sjedala na biciklu!
- Pravilno sjedi na biciklu, radi ravnoteže bicikla i sigurnog upravljanja!
- Nosi kacigu na glavi!
- Nosi reflektirajući prsluk ili odjeću. Bit ćeš uočljiviji drugima u prometu, a tako i sigurniji!
- Opasno je koristiti mobitel dok voziš. Ako trebaš razgovarati s roditeljima ili prijateljima, stani i isključi se iz prometa. Obavi razgovor, pa nastavi vožnju!
- Izbjegavaj na ušima nositi slušalice za vrijeme dok voziš. Zabavno je slušati glazbu, ali to može biti opasno. Ne čuješ promet oko sebe!
- Od parkiranih vozila odmakni se bar jedan metar! Tako ćeš izbjeći nalijetanje na iznenada otvorena vrata automobila.
- Vožnja će ti biti otežana, a bicikl nestabilan, ako voziš teške ili dugačke predmete na biciklu. Izbjegavaj takvu vožnju!
- Gledaj oko sebe, prati promet i budi pažljiv!
- Nećeš čuti vozila na električni pogon, gotovo su bešumna. Zato dobro gledaj oko sebe!
- Ne vozi iza autobusa, kamiona, tramvaja ili bilo kojeg velikog vozila! Ne vidiš dovoljno ispred sebe. Smeta ti. Smanjuje ti preglednost.
- Ako se u prometu ne pridržavaš prometnih propisa i sigurnosnih pravila ili ne voziš prema prometnim znakovima i signalizaciji, možeš stradati ili platiti kaznu.

NAPOMENA ZA ODRASLE

Tko smije upravljati biciklom

Vaše dijete u prometu na cesti smije samostalno voziti bicikl tek kad navrší 14 godina. Iznimno, bicikl u prometu na cesti smije voziti i prije, i to nakon navršenih devet godina, ali samo u pratnji osobe koja je navršila 16 godina. Nakon navršenih devet godina, vaše dijete može samostalno upravljati biciklom u prometu na cesti samo ako se u školi osposobi za samostalno upravljanje biciklom i za to mu se izda potvrda o osposobljenosti za upravljanje biciklom.

Kako do potvrde?

U svojoj školi dijete se uključi u program osposobljavanja za upravljanje biciklom. U programu osposobljavanja upoznat će se sa sadržajima vezanim uz prometne propise i sigurnosna pravila, prometne znakove i ponašanje u prometu. Nakon svladavanja programa pristupa se provjeri poznavanja prometnih propisa i sigurnosnih pravila - testu. Nakon uspješno riješenog testa i pokazanog znanja te vještina u upravljanju biciklom na prometnom vježbalištu, izdat će mu se potvrda za samostalno upravljanje biciklom u prometu na cesti.

Bez obzira na pokazano znanje i vještine, u prometu uvijek treba biti oprezan.

OPREZ SPAŠAVA ŽIVOT!

Dječja prijevozna sredstva:
romobil, tricikl, bicikl, skejt,
role - koturaljke, električni skejt,
električni romobil, električni bicikl

MALA ŠKOLA PROMETNIH ZNAKOVA

STANI!
Propusti sve!

Ne smiješ
skrenuti ulijevo.

Ne smiješ
skrenuti udesno.

Nailaziš na opasnu
nizbrdicu. Uspori. Koči s
prekidima.

Nailaziš na raskrižje sa
semaforom. Vozi prema
svjetlima na semaforu.

Obilježen pješački prijelaz.
Zaustavi i propusti
pješaке.

Gledaj lijevo i desno.
Kada propustiš sva
vozila kreni raskrižjem.

Vozi ravno
ili lijevo.

Vozi ravno
ili desno.

Približavaš se raskrižju sa
sporednom cestom. Uspori.
Pazi na vozila s desna. Imaš
prednost pred njima.

Kružni tok prometa
na raskrižju. Najbolje
raskrižjem prođi kao
pješaк. Tako je najsigurnije.

Obilježen prijelaz
biciklističke staze.
Zaustavi i propusti
bicikliste.

Ne smiješ dalje
voziti bicikl. Dalje
možeš kao pješaк
gurajući bicikl.

Biciklistička staza.
Dalje moraš voziti
po njoj.

Biciklistička staza
završava.

Pješačka staza. Po
njoj na smiješ voziti
bicikl.

Biciklistička i pješačka
staza. Pazi na pješaке
koji hodaju pored.

Približavaš se raskrižju
cesta iste važnosti.
Pazi. Uspori. Propusti
vozila s desna.

Voziš glavnom cestom.
Ipak, pazi na vozila
oko sebe. Uvijek budi
spreman na kočenje.

Djeca na cesti. Ovdje
djeca često prelaze
cestu. Pazi na djecu.
Stani i propusti ih prijeći.

Sigurna cesta

udruga prometna preventiva mladih
Safe roads association for youth traffic safety

NACIONALNI
PROGRAM
SIGURNOSTI
CESTOVNOG
PROMETA

MINISTARSTVO ZNANOSTI
I OBRAZOVANJA
REPUBLIKE HRVATSKE

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Klinika za dječje bolesti Zagreb
Children's Hospital Zagreb

CENTAR ZA VOZILA HRVATSKE